

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

10 février 2022

PROJET DE LOI**modifiant le Code pénal
en ce qui concerne le droit pénal sexuel****AMENDEMENTS**

*Voir:***Doc 55 2141/ (2020/2021):**

- 001: Projet de loi.
- 002 à 005: Amendements.
- 006: Rapport de la première lecture.
- 007: Articles adoptés en première lecture.
- 008: Avis du Conseil d'État.

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

10 februari 2022

WETSONTWERP**houdende wijzigingen aan het Strafwetboek
met betrekking tot het seksueel strafrecht****AMENDEMENTEN**

*Zie:***Doc 55 2141/ (2020/2021):**

- 001: Wetsontwerp.
- 002 tot 005: Amendementen.
- 006: Verslag van de eerste lezing.
- 007: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 008: Advies van de Raad van State.

06349

N° 90 DE MME **MATZ**

Art. 5

Dans l'article 417/5 proposé, remplacer l'alinéa 3 par ce qui suit:

“L'absence de consentement peut notamment se déduire du fait que l'acte à caractère sexuel a été commis en abusant d'une personne en situation de vulnérabilité altérant le libre arbitre due notamment:

1° à un état:

a) d'inconscience;

b) de sommeil;

c) de peur;

2° à l'influence:

a) de l'alcool;

b) de stupéfiants;

c) de substances psychotropes ou de toute autre substance ayant un effet similaire;

3° à une maladie;

4° à une infirmité;

5° à une déficience physique ou mentale.”

JUSTIFICATION

Avocats.be a déposé une note montrant l'incohérence, voire l'inconstitutionnalité, de l'alinéa 3 de l'article 5.

Dans cette note, il est indiqué que le texte a été mal traduit de la loi suédoise; en effet, le texte n'indique pas, comme la loi suédoise, que l'abus est une condition absolument nécessaire à la matérialité de l'absence de consentement. En effet, la vulnérabilité due soit à l'excès d'alcool ou aux autres

Nr. 90 VAN MEVROUW **MATZ**

Art. 5

In het voorgestelde artikel 417/5 het derde lid vervangen als volgt:

“De ontstentenis van toestemming kan met name worden afgeleid uit het feit dat bij het plegen van de seksuele handeling misbruik is gemaakt van iemand die in een kwetsbare toestand verkeert, waardoor de vrije wil aangetast is, met name ten gevolge van:

1° een toestand van:

a) bewusteloosheid;

b) slaap;

c) angst;

2° de invloed van:

a) alcohol;

b) verdovende middelen;

c) psychotrope stoffen of enige andere substantie met een soortgelijke uitwerking;

3° een ziekte;

4° een gebrek;

5° een lichamelijke of geestelijke onvolwaardigheid.”

VERANTWOORDING

Uit een nota van AVOCATS.BE blijkt dat het derde lid van artikel 5 incoherent en zelfs ongrondwettig is.

De nota geeft aan dat er sprake is van een verkeerde vertaling uit het Zweeds. Anders dan de Zweedse wet geeft de tekst immers niet aan dat het misbruik een absoluut noodzakelijke voorwaarde is voor het materiële bestaan van de ontstentenis van toestemming. Het is immers niet omdat iemand in een

prises de substances, soit à une maladie ou à une infirmité et, bien entendu, soit à l'état de déficience physique ou mentale n'enlève pas à ces personnes la possibilité de consentir à des relations sexuelles.

C'est bien l'abus de cette situation de vulnérabilité que le juge devra souverainement évaluer pour décider si il y a eu réellement absence de consentement.

"Il est important de laisser le soin aux juges d'apprécier les situations qui leurs sont soumises au cas par cas, sans les enfermer dans des définitions leur laissant trop peu de marge de manœuvre."¹

Vanessa MATZ (cdH)

kwetsbare toestand verkeert ten gevolge van ofwel overmatig gebruik van alcohol of andere stoffen, van een ziekte of van een gebrek, ofwel, vanzelfsprekend, van een lichamelijke of geestelijke onvolwaardigheid, dat die persoon niet zou kunnen instemmen met seksuele betrekkingen.

De rechter zal wel degelijk soeverein moeten oordelen of van juist die kwetsbare toestand misbruik is gemaakt om te beslissen of er daadwerkelijk ontstentenis van toestemming is.

In zijn nota geeft AVOCATS.BE aan dat het aan de rechters moet worden overgelaten geval per geval te oordelen over de situaties die hun worden voorgelegd, waarbij die situaties niet mogen worden gevat in definities die de rechters te weinig armslag bieden¹.

¹ Note d'*Avocats.be* du 10 février déposée en commission de la justice au sujet de la seconde lecture du projet de loi modifiant le Code pénal en ce qui concerne le droit pénal sexuel.

¹ Zie de nota van *Avocats.be* van 10 februari 2022, ingediend in de commissie voor Justitie ter gele-genheid van de tweede lezing van het wetsontwerp houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht.

N° 91 DE MME MATZ

Art. 8/1 (nouveau)

Insérer un article 8/1, rédigé comme suit:

“Art. 8/1. Dans la sous-section 2, insérée par l’article 7, il est inséré un article 417/7/1, rédigé comme suit:

“Art. 417/7/1. L’atteinte à l’intégrité sexuelle existe également lorsque quiconque incite à distance, avec ou sans violence, avec ou sans menace ou simplement par ruse, un mineur d’âge ou une personne souffrant d’une infirmité ou d’une déficience physique ou mentale à se livrer, sur lui-même ou sur autrui à des pratiques sexuelles explicites.

Cette infraction est punie d’un emprisonnement de six mois à cinq ans.”.”

JUSTIFICATION

Le projet de loi prévoit la répression de la diffusion d’images et d’enregistrements à caractère sexuel mais rien ne vise spécifiquement le fait pour un auteur d’inciter à distance, avec ou sans violence et menace ou simplement par ruse, une personne vulnérable à se livrer, parfois seule devant son écran, sur elle-même ou sur autrui à des pratiques sexuelles explicites.

L’auteur estime en effet que, malgré l’absence de présence physique de l’auteur auprès de la victime, grâce aux technologies de l’information et de la communication, le fait de pousser une personne vulnérable à des attouchements sexuels sur elle-même ou sur autrui doit être sévèrement condamné. L’échelle des peines déjà prévue par le Code pénal en matière d’agressions sexuelles est d’ailleurs maintenue.

Vanessa MATZ (cdH)

Nr. 91 VAN MEVROUW MATZ

Art. 8/1 (nieuw)

Een artikel 8/1 invoegen, luidende:

“Art. 8/1. In onderafdeling 2, ingevoegd bij artikel 7, wordt een artikel 417/7/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 417/7/1. Wie vanop afstand, al dan niet met gebruikmaking van geweld of van bedreiging dan wel louter met een list, een minderjarige of een persoon met een gebrek of een lichamelijke of geestelijke beperking aanzet tot expliciete seksuele handelingen met zichzelf of met iemand anders, pleegt eveneens het misdrijf van aantasting van de seksuele integriteit.

Dit misdrijf wordt bestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar.”.”

VERANTWOORDING

Het wetsontwerp voorziet in de bestraffing van de verspreiding van seksueel getinte beelden en opnames. Niets slaat echter specifiek op het feit dat iemand vanop afstand, al dan niet met gebruikmaking van geweld of van bedreiging dan wel louter met een list, een kwetsbare persoon die soms alleen achter een scherm zit, ertoe aanzet over te gaan tot expliciete seksuele handelingen met zichzelf of met iemand anders.

De indienster meent immers dat een strenge straf aan de orde is wanneer een dader – ook al is die fysiek niet in de nabijheid van het slachtoffer – zich van de informatie- en communicatietechnologieën bedient om een kwetsbare persoon aan te zetten tot seksuele handelingen met zichzelf of met iemand anders. De reeds in het Strafwetboek opgenomen strafmaat met betrekking tot seksuele agressie blijft trouwens behouden.

N° 92 DE MME MATZ

Art. 21

Dans l'article 417/19 proposé, apporter les modifications suivantes

1° remplacer l'intitulé par ce qui suit:

"L'inceste à l'égard d'une personne majeure";

2° dans l'alinéa 1er, remplacer les mots "les actes à caractère sexuel intrafamiliaux non consentis" par les mots "l'inceste à l'égard d'une personne majeure";

3° dans l'alinéa 2, phrase introductive, remplacer les mots "Les actes à caractère sexuel intrafamiliaux non consentis sont punis" par les mots "L'inceste à l'égard d'une personne majeure est puni";

4° compléter l'article par un 4e alinéa, rédigé comme suit:

"Par parent, on entend également l'adoptant, l'adopté et les parents de l'adopté"

JUSTIFICATION

L'inceste ne se pratique pas uniquement à l'égard de personnes mineures car des personnes majeures peuvent être victimes de ce type de faits injustifiables. En effet, même si, la plupart du temps, les faits d'inceste commencent à la minorité, ils peuvent non seulement se poursuivre après la majorité mais peuvent également débuter après celle-ci lorsque l'auteur des faits exerce une emprise importante sur la victime.

Il y a lieu également de qualifier ces faits d'inceste tout en adaptant les peines.

Vanessa MATZ (cdH)

Nr. 92 VAN MEVROUW MATZ

Art. 21

In het voorgestelde artikel 417/19 de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° het opschrift vervangen als volgt:

"Incest jegens een meerderjarige";

2° in het eerste lid, de woorden "niet-consensuele intrafamiliale seksuele handelingen worden" vervangen door de woorden "incest jegens een meerderjarige wordt";

3° in het tweede lid, in de inleidende zin, de woorden "Niet-consensuele intrafamiliale seksuele handelingen worden als volgt bestraft" vervangen door de woorden "incest jegens een meerderjarige wordt als volgt bestraft";

4° het artikel aanvullen met een vierde lid, luidende:

"Onder bloedverwant worden ook de adoptant, de geadopteerde en de bloedverwanten van de geadopteerde verstaan"

VERANTWOORDING

Incest wordt niet alleen jegens minderjarigen gepleegd; ook meerderjarigen kunnen het slachtoffer zijn van dergelijke niet te rechtvaardigen feiten. Hoewel het incest doorgaans aanvangt wanneer het slachtoffer minderjarig is, kan het doorgaan nadat het slachtoffer meerderjarig is geworden. Daarnaast kan het incest ook aanvangen wanneer het slachtoffer al meerderjarig is, wanneer de dader van de feiten het slachtoffer sterk in zijn greep heeft.

Ook dat incest moet als dusdanig worden gekwalificeerd, met aanpassing van de straffen.

N° 93 DE MME **MATZ**Art. 28/1 (*nouveau*)**Insérer un article 28/1, rédigé comme suit:**

“Art. 28/1. Dans la sous-section 1re, insérée par l’article 28, il est inséré un article 417/23/1, rédigé comme suit:

“Art. 417/23/1. Un mineur d’âge n’est jamais réputé avoir donné son consentement librement aux fins de son exploitation sexuelle.”

JUSTIFICATION

Quel que soit le nombre d’années d’âge au-dessus ou au-dessous de l’âge de la majorité sexuelle, le mineur ne peut consentir à sa propre exploitation sexuelle. Il s’agit d’une présomption irréfragable d’absence de consentement.

Le Protocole additionnel de Palerme de 2000 à la Convention de l’ONU de lutte contre la traite des êtres humains et la Convention de Lanzarote de 2007 obligent l’État belge à qualifier d’exploitation sexuelle la prostitution des mineurs et, de ce fait, d’exclure toute possibilité d’un quelconque consentement de leur part à celle-ci; cela, même à partir de 16 ans.

Vanessa MATZ (cdH)

Nr. 93 VAN MEVROUW **MATZ**Art. 28/1 (*nieuw*)**Een artikel 28/1 invoegen, luidende:**

“Art. 28/1. In de bij het ontworpen artikel 28 ingevoegde onderafdeling 1 wordt een artikel 417/23/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 417/23/1. Een minderjarige wordt nooit geacht uit vrije wil ermee te hebben ingestemd seksueel te worden uitgebuit.”

VERANTWOORDING

Een minderjarige, ongeacht of hij de leeftijd van de seksuele meerderjarigheid al dan niet heeft bereikt, kan niet instemmen met de seksuele uitbuiting van zijn persoon. In dezen is sprake van een onweerlegbaar vermoeden van afwezigheid van toestemming.

Bij het Protocol van Palermo van 2000, een aanvullend protocol bij het VN-Verdrag ter bestrijding van mensenhandel, alsook bij het Verdrag van Lanzarote van 2007, is de Belgische Staat ertoe verbonden de prostitutie van minderjarigen als seksuele uitbuiting te kwalificeren; derhalve kunnen minderjarigen in geen geval hun toestemming daartoe geven, zelfs niet wanneer zij de volle leeftijd van 16 jaar hebben bereikt.